

Indhold

BST skal udbygges 1
LO vil have sat penge af på næste års finanslov til en udbygning af bedriftssundhedstjenesten, BST.

Mere gennemskuelig støtte til erhvervslivet 3
Der er brug for langt mere detaljeret kortlægning af erhvervsstøtten i forbindelse med efterårets finanslovsforhandlinger, mener LO. Hvert år bruger offentlige kasser et tocifret milliardbeløb på at støtte erhvervslivet, men på flere områder mangler der overblik over, hvem der får støtte og hvorfor.

Holdningen: Værn om skolepraktikken 6
LO-sekretær Harald Børsting.

Skolepraktik er grundlæggende en fornuftig ordning, men LO siger nej til, at ordningen skal erstatte ordinære uddannelsesaftaler mellem elever og virksomheder.

Arbejds miljø

BST skal udbygges til hele arbejdsmarkedet

LO vil have sat skub i udbygningen af bedriftssundhedstjenesten, BST. Der skal sættes penge af på Finansloven for 2001 til at få sygehusene og transportsektoren omfattet som led i en gradvis udbygning af BST til hele arbejdsmarkedet. Næste etape skal inddrage resten af social- og sundhedssektoren. Såvel transport- som social- og sundhedssektoren står på arbejdsministerens liste over de 10 farligste fag. De er præget af en alarmerende nedslidning og er storleverandører af førtidspensionister.

De står begge på arbejdsministerens liste over de 10 farligste fagområder. Alligevel er hverken chauffør- eller social- og sundhedssektoren omfattet af bedriftssundhedstjenesten, BST.

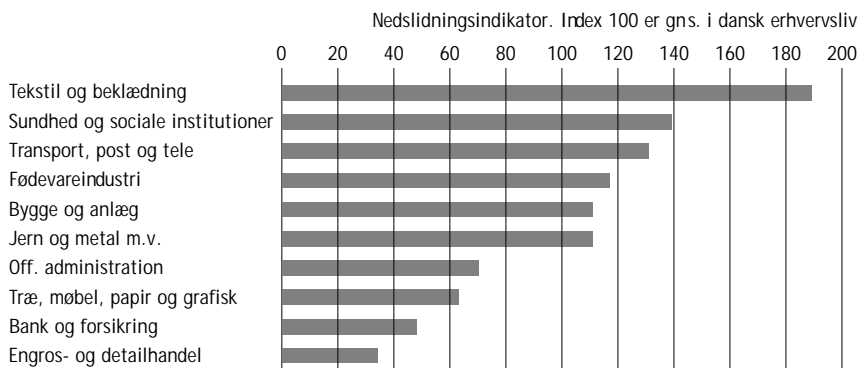
Det kan vi ikke længere leve med, mener LO-sekretær Marie-Louise Knuppert. Hun vil derfor have, at der nu laves en udbygningplan for, hvordan hele arbejdsmarkedet kan blive omfattet af BST, og vil i første omgang have sat penge af på finansloven for næste år til udbygningen.

– Vi må starte med at få sygehusene og transportsektoren omfattet af BST allerede næste år og derefter resten af social- og sundhedssektoren. Det er områder, der i alvorlig grad har ondt i arbejdsmiljøet og udstøder folk fra arbejdsmarkedet, siger Marie-Louise Knuppert.

Storleverandører af førtidspensionister

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd lavede sidste år en undersøgelse af, hvilke faggrupper førtidspensionister kom fra. Den blev lavet på grundlag af tal fra Den Sociale Ankestyrelse og viste, at næsten en fjerdedel af førtidspensionsansøgningerne i 1996 kom fra tidligere beskæftigede inden for social- og sundhæsvæsenet. Også transportsektoren ligger langt over gennemsnittet, når man ser på antallet af ansøgere til førtidspension.

Nedslidning i forskellige erhverv

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Udspil 30. juni 2000
Nyhedsbrevet *Udspil* udgives af Landsorganisationen i Danmark Rosenørns Allé 12, 1634 København V Tlf. 3524 6000, fax: 3524 6308, www.lo.dk, e-mail: udspil@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
I redaktionen: Henrik Rasch, Dorte Monggaard, Erik Harr, Peter Lav Hansen og Michael Bræmer. Layout og illustration: LO. Mangfoldiggørelse ikke tilladt uden tilladelse fra LO. ISSN-nr.: 1397-9930

LO anslår, at det vil koste de offentlige arbejdsgivere 40-50 millioner kroner årligt at lade sygehusene og deres 100.000 ansatte omfatte af BST. De knap 20.000 offentligt ansatte i transportsektoren vil koste yderligere 8-10 mio. kr. med den udbygning af BST, som LO foreslår. De private arbejdsgivere i transportsektoren vil få en årlig udgift på 60-75 millioner kroner, hvis deres godt 150.000 ansatte omfattes af BST.

– Det er penge, der vil være givet godt ud, og som hurtigt kan blive tjent ind igen i form af sparede udgifter til sygedagpenge og førtidspension. Samfundsøkonomisk er der også sund fornuft i at værne om lønmodtagernes helbred i en tid, hvor mangel på arbejdskraft truer. Allerede i dag mangler man jo arbejdskraft i social- og sundhedssektoren. Dertil kommer den uvurderlige forbedring af lønmodtagernes velfærd og den begrænsning af menneskelige tragedier, som et bedre arbejdsmiljø vil medføre, påpeger Marie-Louise Knuppert.

Behov for ændret normering

Hun anser det for indiskutabelt, at en tilslutning til BST vil betyde en afgørende forskel for de to udsatte faggrupper.

– En evaluering blandt tilsluttede virksomheder og brancher, som Arbejdsministeriet foretog for et par år siden, viste, at BST er et populært og effektivt redskab til at fremme sundhed og forebygge arbejdsskader og -ulykker. Brugt rigtigt – og på hele arbejdsmarkedet – er jeg overbevist om, at BST kan være med til at rette op den store sociale ulighed i sundhed, som Middellevetidsudvalget netop har kortlagt i en rapport.

– Men der er behov for, at vi ændrer normeringen, så den nuværende regel om 1,3 BST-time til hver tilsluttet ansat afskaffes. I praksis betyder den, at BST på mindre virksomheder er på vej ud af døren, nærmest før den er kommet – hvilket uden tvivl er forklaringen på, at kun en tredjedel af virksomhederne under 20 ansatte benytter bedriftssundhedstjenesten, siger Marie-Louise Knuppert.

I stedet foreslår hun en personalenormering på en faglig medarbejder for hver 1.250 tilsluttede ansatte.

– Det vil give de enkelte BST-bestyrelser bedre mulighed for at være op-søgende og markedsføre sig over for de virksomheder, der ikke kender BST eller ikke efterspørger rådgivning.

Yderligere information: LO-konsulent Lone Jacobsen på telefon 3524 6137

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Marie-Louise Knuppert på telefon 3524 6000

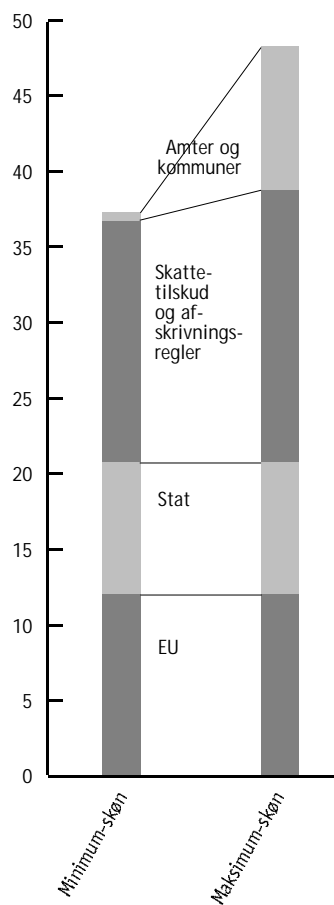

Erhvervs politik

Støtte til erhvervslivet skal være mere gennemskuelig

Skøn over samlet støtte til erhvervslivet i 2000

Mia. kr.

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Der er brug for langt bedre overblik over mål og midler i erhvervsstøtten. Hvert år bruger offentlige kasser et tocifret milliardbeløb på at støtte erhvervslivet, men på flere områder mangler der overblik over, hvem der får støtte og hvorfor. I værste fald svømmer mere end 10 milliarder kroner rundt i systemet uden nogen form for central styring, og derfor er der brug for en mere detaljeret kortlægning af erhvervsstøtten i forbindelse med efterårets finanslovforhandlinger, mener LO.

Offentlige myndigheder har i dag ikke noget præcist billede af mål og midler i støtten til erhvervslivet. For eksempel kan man ikke give noget entydigt svar på, hvor mange penge erhvervslivet modtager i form af direkte og indirekte tilskud fra de offentlige kasser.

En analyse, som Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har foretaget i samarbejde med LO, viser, at offentlige kasser i år bruger et sted mellem 25,2 og 36,2 milliarder kroner på støtte til erhvervslivet enten via direkte tilskud eller indirekte via skattebegunstigelser. Det svarer til, at erhvervslivet modtager en støtte på mellem 2,0 og 2,8 procent af bruttonationalproduktet.

Den store usikkerhed om den præcise størrelse af erhvervsstøtten skyldes først og fremmest, at der ikke findes noget samlet overblik over, hvor mange penge amter og kommuner bruger på regional erhvervsudvikling. De enkelte kommuner og amter bestemmer nemlig selv, hvordan erhvervsstøtten skal optræde i budgetter og regnskaber, og det gør det meget vanskeligt at sætte præcise tal på omfanget af den amtskommunale erhvervsstøtte.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) anslår i analysen, at de amtskommunale støtteordninger kan ligge et hvilket som helst sted mellem 0,5 og 9,5 milliarder kroner årligt.

Bedre overblik i staten

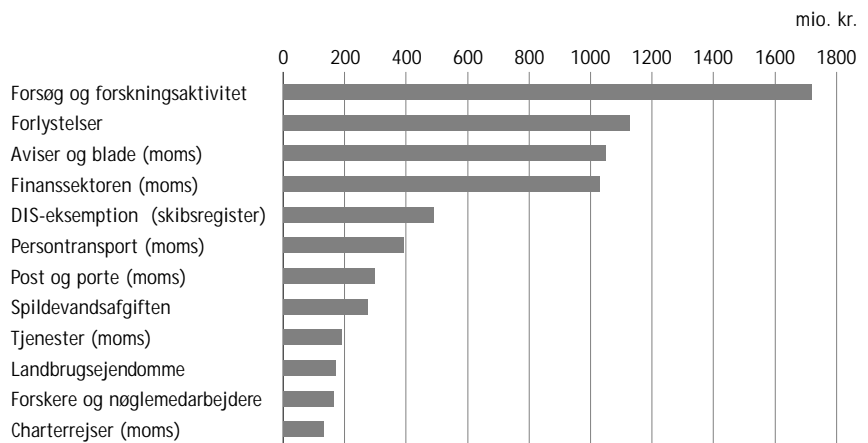
Omvendt er der på det statslige område mere nøjagtige tal at holde sig til. I indeværende år udgør den statslige erhvervsstøtte ifølge analysen mellem 24,7 og 26,7 milliarder kroner. Heraf optræder 8,7 milliarder direkte på finansloven, hvor branchestøtte, forskning, miljøstøtte og eksporttilskud tegner sig for næsten hele det afsatte beløb.

Derudover udgør direkte skattetilskud alene 7,8 milliarder kroner, hvoraf cirka halvdelen stammer fra momsfrigørelse på udvalgte områder. Günstige afskrivningsregler har en værdi på mellem 4,2 og 6,2 milliarder kroner, afhængig af hvordan virksomhederne i sidste ende posterer deres afskrivninger, dels hvordan konjunkturerne udvikler sig. Endelig giver staten en række skattetilskud på energiområdet, som AE-analysen sætter til 4,0 milliarder kroner. I alt kanaliserer skattesystemet altså mellem 16 og 18 milliarder kroner ud til virksomhederne via skattesystemet.

Ved siden af støtten fra de offentlige kasser modtager dansk erhvervsliv i år 12,1 milliarder kroner i tilskud fra EU. Langt hovedparten af pengene - 10,2 milliarder kroner – går direkte til landbruget i form af produktionsstøtte.

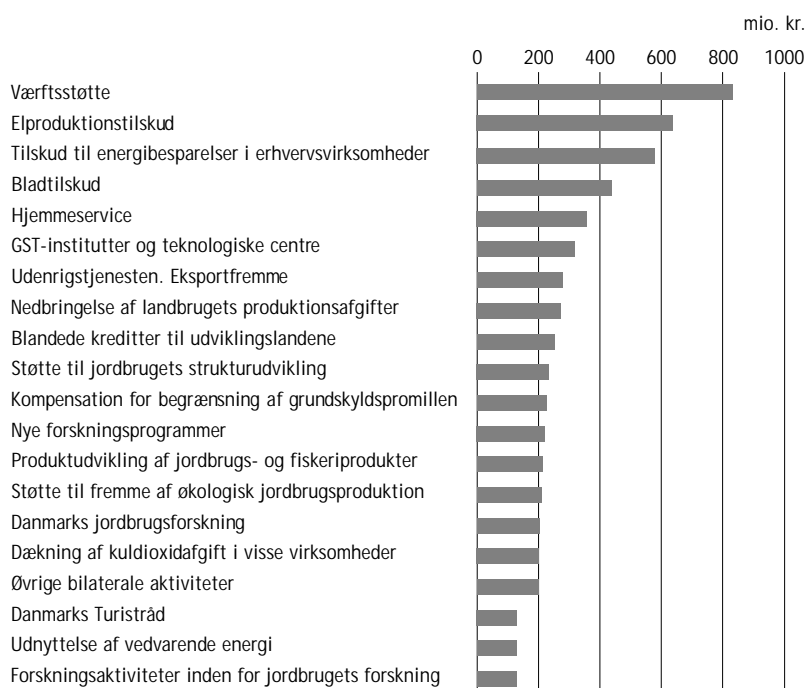
Sammen med de nationale tilskud gør pengene fra EU landbruget til den store vinder i kapløbet om at sikre sig de kontante fordele fra direkte erhvervsstøtteordninger.

Skattetilskud til erhvervslivet, 2000

Kilde: Finansministeriet og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Erhvervsstøtteordninger i år 2000. Udvalg af de fem mest udgiftskrævende

Kilde: Erhvervsredegørelsen 1999

Blandt de 20 mest udgiftskrævende erhvervsstøtteordninger på finansloven er landbruget godt med via de tilskud, som især Fødevareministeriet giver til produktudvikling og forskning inden for levnedsmiddelområdet.

Top 20-listen viser samtidig, at de to største egentlige erhvervsfremmeordninger går til værftsbranchen og den omdiskuterede hjemmeserviceordning.

Det forholder sig omvendt, når man ser på skattebegunstigelser, som fortrinsvis kommer industrien og især servicesektoren til gode.

Brug for en kortlægning

LO-sekretær Ib Wistisen siger på baggrund af analysen, at der er brug for langt mere detaljeret viden om mål og midler for støtten til erhvervslivet.

– Det er lidt overraskende, at vi har så dårligt overblik over, hvordan vi bruger skatteydernes penge på det her område – ikke mindst på amtsligt og kommunalt plan. Derfor mener jeg, at der er brug for en dyberegående analyse af, hvilke dele af erhvervslivet der får støtte, og ikke mindst om den måde vi støtter på nu også passer til den samlede erhvervsstrategi, siger Ib Wistisen.

Erhvervsminister Pia Gjellerup har tidligere i år annonceret, at hun til efteråret – ved forhandlingerne om finansloven for 2001 – vil søge at få afsat penge til en styrkelse af erhvervspolitikken. Udgangspunktet for de kommende forhandlinger bliver regeringens erhvervspolitiske oplæg dk21 (se Udspil 11/2000), hvor ministeren blandt andet lægger op til at styrke forskning og innovation gennem et styrket samarbejde mellem erhvervslivet og relevante offentlige institutioner.

– Et af de spørgsmål som ligger lige for, når Folketingets partier skal diskutere den samlede erhvervsstrategi, er, om det nu også er smart, at så stor en del af vores erhvervsstøtte går via skattesystemet. Det kan på nogle områder virke som en sovepude for virksomhederne. I stedet skulle vi nok overveje at målrette en større del af erhvervsstøtten til nogle af de brancher og sektorer, hvor vi i forvejen står stærkt, eller hvor der er udsigt til den største vækst i fremtiden, siger Ib Wistisen.

– Overblikket over omfang, metoder og målsætning for den offentlige støtte til udvikling af erhvervslivet er på flere områder så mangelfuld, at det vil være en oplagt opgave at foretage en mere detaljeret kortlægning af økonomi, metoder og mål for erhvervsstøtten, når regeringen tager fat på at diskutere erhvervsstrategi med de øvrige partier i Folketinget, mener Ib Wistisen.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Lars Espersen på telefon 3524 6136

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Ib Wistisen på telefon 3524 6000

Holdningen

Vi skal værne om skolepraktikken

AF Harald Børsting

Erhvervsuddannelsernes skolepraktiksystem er grundlæggende en fornuftig ordning, som sørger for, at elever på erhvervsuddannelserne, som ikke opnår en uddannelsesaftale med en virksomhed, også får en chance for at få en uddannelse, som kan give dem en god start på arbejdslivet.

Men i LO mener vi ikke, at skolepraktikken skal fungere som en generel ordning, der erstatter ordinære uddannelsesaftaler mellem elever og virksomheder.

Derfor ser LO med bekymring på, at et stigende antal unge er henvist til at komme i skolepraktik, fordi der ikke er tilstrækkeligt med praktikpladser til rådighed.

Og vores bekymring er ikke blevet mindre efter Undervisningsministeriets seneste undersøgelser af området. Ganske vist ender mange af de unge, som starter i skolepraktik, med at få en ordinær uddannelsesaftale, eller en såkaldt restaftale, med en virksomhed. Det er i sig selv godt nok. Men man kan frygte, at det ikke er hele sandheden.

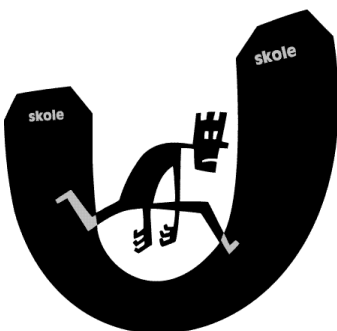
I LO er vi eksempelvis meget opmærksomme på, at virksomheder, der indgår restaftaler med elever fra skolepraktikordningen, får et ekstra løntilskud på 1.000 kroner månedligt. Ligesom selve skolepraktikordningen er løntilskuddet fornuftigt nok, hvis det vel at mærke kommer de unge til gode, som det er møntet på. Men hvis det fører til, at nogle virksomheder spekulerer i at hente deres elever fra skolepraktikken for at indkassere et ekstra løntilskud, læner de sig op ad noget, som minder betænkeligt om misbrug.

Samtidig er skolepraktikken heller ikke omkostningsfri for de unge, som det hele jo drejer sig om. De elever, der ikke kan få en ordinær praktikaftale, bliver nemlig sat på standby i tre måneder uden ret til SU, før de må starte i skolepraktik. Det forsinker alt andet lige færdiggørelsen af deres uddannelse, hvis det da ikke ligefrem fører til, at de dropper ud af uddannelsesforløbet.

I den forbindelse er det værd at minde om, at forsinkelser i uddannelsessystemet ikke lige er den medicin, som Dansk Arbejdsgiverforening anbefaler til at få flere ind i arbejdstyrken – et ønske vi for øvrigt bakker op om i LO.

Derfor er det glædeligt, at Undervisningsministeriets seneste tal for almindelige uddannelsesaftaler nu tyder på, at udviklingen er vendt til det bedre, selv om udgangspunktet sandt for dyden er mere end almindeligt ringe.

I sig selv er skolepraktik er god ordning, som der er grund til at værne om, men det fritager på den anden side ikke virksomhederne fra deres del af ansvaret for at opretholde en veluddannet arbejdstyrke.

Svifter virksomhederne det ansvar, skader de ikke bare sig selv, men svifter samtidig resten af samfundet, som bliver holdt i gang af de værdier, der skabes i virksomhederne.

Derfor må arbejdsgiverne nu vise vilje og evne til at opfylde aftalen om, at der i 2004 årligt skal oprettes 36.000 nye uddannelsesaftaler. Andet kan vi ikke være bekendt over for de unge, som går rundt og glæder sig til at deltage i arbejdslivet.